

GWEINIDOGION CYMRU

Cynllun Traffordd yr M4 (Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr) i Fan i'r Gorllewin o Gyffordd 29 (Cas-bach) a Ffyrdd Cysylltu) a Thraffordd yr M48 (Ffordd Gysylltu Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr)) (Atodol) 201-

DATGANIAD ESBONIADOL

1 CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae Gweinidogion Cymru yn gyfrifol am ffyrdd arbennig (gan gynnwys traffyrdd) a chefnffyrdd yng Nghymru. Yn ogystal â gwasanaethu cymunedau lleol, mae'r M4 o amgylch Casnewydd yn llwybr o bwys strategol ar lefel genedlaethol, rhanbarthol, lleol a rhyngwladol, sy'n cysylltu de a gorllewin Cymru â de-orllewin Lloegr ac mae'n rhan o lwybrau strategol i Iwerddon, canolbarth Lloegr, de-ddwyrain Lloegr ac ymhellach i gyfandir Ewrop (y Rhwydwaith Trafnidiaeth Traws-Ewropeaidd).
- 1.2 Cyhoeddodd Gweinidogion Cymru gynigion drafft ar 10 Mawrth 2016 ar gyfer rhan newydd o draffordd i'r de o Gasnewydd, ochr yn ochr â mesurau ategol.
- 1.3 Mae'r cynigion cyhoeddedig ar gyfer Coridor yr M4 o amgylch Casnewydd (y cyfeirir atynt fel 'y Cynllun') yn cynnwys:
- a) Gorchymyn Cynllun drafft er mwyn darparu rhan newydd o'r draffordd ddeuol â thair lôn rhwng Magwyr a Chas-bach i'r de o Gasnewydd, ei ffyrdd ymuno ac ymadael newydd a ffyrdd cysylltu. Mae hefyd yn darparu ar gyfer pontydd sy'n croesi dyfrffyrdd mordwyadwy;
 - b) Gorchymyn Amrywio Cynllun drafft i ddileu dosbarthiad ffordd arbennig rhannau amrywiol o draffordd bresennol yr M4 rhwng Magwyr a Chas-bach a thraffordd yr A48(M) rhwng Cas-bach a Llaneirwg. Er na fyddai'r rhannau hyn yn draffyrdd mwyach byddent yn parhau i fod yn gefnffyrdd;
 - c) Gorchymyn Llinell drafft er mwyn darparu ar gyfer y rhannau newydd o gefnffordd sydd eu hangen ar gyfer y Cynllun;
 - d) Gorchymyn Ffyrdd Ymyl drafft er mwyn cau, gwella neu newid rhai rhannau o ffyrdd, llwybrau troed, llwybrau beicio, cilffyrdd, llwybrau ceffylau a ffyrdd mynediad preifat sy'n bodoli eisoes, er mwyn adeiladu priffyrdd newydd a darparu ffyrdd mynediad preifat newydd;
 - e) Gorchymyn Prynu Gorfodol drafft sy'n darparu ar gyfer caffael yr holl dir a hawliau sydd eu hangen ar gyfer adeiladu, gweithredu a chynnal a chadw'r draffordd newydd a'r gefnffordd newydd a'u cynigion ffyrdd ymyl cysylltiedig;
 - f) Tystysgrifau Adran 19 drafft sy'n darparu ar gyfer sefydlu Tir Comin a rhandiroedd yn lle'r rhai presennol a diddymu'r hawliau presennol.

- 1.4 Paratowyd Datganiad Amgylcheddol a Datganiad i Lywio Aseiad Priodol o effeithiau tebygol posibl y Cynllun mewn perthynas â'r Gorchmynion drafft uchod ac fe'u cyhoeddwyd ar 10 Mawrth 2016.
- 1.5 Ar ôl datblygu'r Cynllun ymhellach, mae angen Gorchymyn Cynllun Atodol drafft er mwyn mynd i'r afael â'r canlynol:
- a) Mae Gweinidogion Cymru yn cynnig cau dyfroedd mordwyadwy Afon Ebwy ac Afon Wysg yn ystod y gwaith o adeiladu'r strwythurau newydd i gynnal y draffordd arfaethedig.
- 1.6 Yn ogystal â'r Cynllun Atodol drafft, mae datblygu'r Cynllun ymhellach wedi arwain at addasiadau arfaethedig i gynigion y Gorchymyn Ffyrdd Ymyl drafft ar gyfer Bencroft Lane ger Rogiet a chynllun diwygiedig ar gyfer y bibell arllwys yn Ardal Trin Dŵr 12b, sy'n golygu bod angen Gorchymyn Prynu Gorfodol Atodol drafft. Mae Atodiad i Ddatganiad Amgylcheddol sy'n nodi effeithiau tebygol posibl y Gorchymyn Prynu Gorfodol Atodol drafft wedi cael ei baratoi ac mae ar gael i'w archwilio ynghyd â'r Cynllun Atodol drafft, fel y nodir ymhellach isod.
- 1.7 Diben y datganiad hwn yw:
- a) Disgrifio'r elfennau penodol o'r Cynllun arfaethedig sy'n destun y (gorchymyn) Cynllun Atodol drafft;
- b) Esbonio'r rhesymau dros lunio'r Cynllun Atodol drafft;
- c) Esbonio'r gweithdrefnau statudol y mae'n rhaid eu cwblhau cyn y gall y gwaith adeiladu ddechrau.

2 CEFNDIR Y CYNLLUN A'R ANGEN AMDANO

- 2.1 Rhoddir Cefndir y Cynllun a'r angen amdano yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016.

3 CYD-DESTUN POLISI

- 3.1 Rhoddir y Cyd-destun Polisi yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016.

4 AMODAU PRESENNOL

- 4.1 Rhoddir disgrifiad o'r amodau presennol yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016.

5 YMGYNGHORIADAU

- 5.1 Amlinellwyd crynodeb o'r ymgynghoriadau a gynhaliwyd cyn cyhoeddi'r Gorchmynion drafft yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar 10 Mawrth 2016. Ers cyhoeddi'r Gorchmynion drafft bu rhagor o ymgysylltu â rhanddeiliaid a phartïon â diddordeb.
- 5.2 Ymgysylltwyd â'r cyhoedd ynghylch y cynigion drwy gyfres o Arddangosfeydd Gorchmynion Statudol yn ystod mis Mawrth 2016, wedi'i hategu gan gyfryngau gan gynnwys cylchlythyrau, hysbysebion ar y radio a gwefan y Cynllun.
- 5.3 Ymgynghorwyd â rhanddeiliaid perthnasol ers cyhoeddi'r Gorchmynion drafft ym mis Mawrth 2016 drwy gyfarfodydd a gohebiaeth.
- 5.4 Cynhelir Ymchwiliad Lleol Cyhoeddus i'r Cynllun arfaethedig, a fydd yn dechrau ar 1 Tachwedd 2016. Caiff y Cynllun Atodol drafft ei gyflwyno i'r Arolygydd a'i ystyried fel rhan o'r Ymchwiliad hwnnw.

6 NODAU AC AMCANION

- 6.1 Disgrifir y nodau ac amcanion yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016.

7 Y CYNLLUN ARFAETHEDIG

- 7.1 Amlinellwyd disgrifiad o'r Cynllun arfaethedig yn y Datganiad Esboniadol fel y'i cyhoeddwyd ar 10 Mawrth 2016.

8 DISGRIFIAD O'R CYNIGION SYDD WEDI'U CYNWYS YN Y CYNLLUN ATODOL DRAFFT

- 8.1 Yn dilyn cyhoeddi'r Gorchmynion drafft ym mis Mawrth 2016, mae effaith adeiladu'r pontydd dros Afon Ebwy ac Afon Wysg wedi cael ei hasesu ymhellach.
- 8.2 Mae Erthygl 6 o'r Cynllun drafft, a gyhoeddwyd ar 10 Mawrth 2016, yn cynnwys manylion y pontydd a fydd yn cynnal y draffordd arfaethedig dros ddyfroedd mordwyadwy Afon Ebwy, y cysylltiad rhwng Dociau'r Gogledd a'r De yn ardal Dociau Casnewydd ac Afon Wysg. Mae'r manylion clirio a roddir yn Atodlen 3 i'r Cynllun ar gyfer y pontydd wedi'u cwblhau.
- 8.3 Bydd y dull adeiladu a ragwelir bellach ar gyfer y pontydd dros Afon Ebwy ac Afon Wysg yn cynnwys gosod rhannau o ddec pont dros y sianeli mordwyadwy ac, o ganlyniad i hynny, ceid cyfnodau o hyd at 48 awr pan

na fyddai llongau'n gallu mordwyo o dan y strwythurau arfaethedig dros Afon Ebwy ac Afon Wysg am resymau diogelwch. Mae'r Cynllun Atodol drafft yn darparu ar gyfer hyn.

9 PWERAU I ADEILADU'R CYNLLUN

- 9.1 Hyrwyddir y Cynllun a'r Cynllun Atodol arfaethedig gan ddefnyddio pwerau Gweinidogion Cymru fel Awdurdod Priffyrdd yn unol â Deddf Priffyrdd 1980, a drosglwyddwyd iddynt drwy rinwedd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 a Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ac a ddirprwywyd i Weinidog perthnasol y Cynulliad, a byddent yn cael eu hadeiladu gan ddefnyddio'r pwerau hynny hefyd.
- 9.2 Byddai'r pwerau i adeiladu'r rhan newydd arfaethedig o'r draffordd a'r rhannau newydd arfaethedig o'r gefnffordd, ac i ailddosbarthu rhannau o'r M4 a'r A48(M) presennol yn cael eu rhoi drwy'r Gorchymynion statudol, a restrir isod, a gyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016:
- 9.3 Cynllun Traffordd yr M4 (Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr) i Fan i'r Gorllewin o Gyffordd 29 (Cas-bach) a Ffyrdd Cysylltu) a Thraffordd yr M48 (Ffordd Gysylltu Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr)) 201-
- 9.4 Gorchymyn Cefnffordd Llundain i Abergwaun (Man i'r Dwyrain o Fagwyr i Gas-bach) 201-
- 9.5 Cynllun Traffordd yr M4 (Man i'r Gorllewin o Fagwyr i Fan i'r Dwyrain o Gas-bach) a Thraffordd yr A48(M) (Man i'r Gorllewin i Gas-bach i Laneirwg (Amrywio Amrywiol Gynlluniau) 201-
- 9.6 Byddai'r pŵer i gau, newid a gwella priffyrdd, cilffyrdd cyfyngedig, llwybrau ceffylau, llwybrau troed a ffyrdd mynediad preifat yn cael ei roi drwy'r Gorchymyn Ffyrdd Ymyl, a gyhoeddwyd ar ffurf drafft ar 10 Mawrth 2016.
 - a) Gorchymyn Traffordd yr M4 (Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr) i Fan i'r Gorllewin o Gyffordd 29 (Cas-bach) a Ffyrdd Cysylltu) a Thraffordd yr M48 (Ffordd Gysylltu Cyffordd 23 (Man i'r Dwyrain o Fagwyr)) a Cefnffordd Llundain i Abergwaun (Man i'r Dwyrain o Fagwyr i Gas-bach) (Ffyrdd Ymyl) 201-
- 9.7 Cyhoeddwyd Gorchymyn Prynu Gorfodol drafft ar 24 Mawrth 2016 a chyhoeddir Gorchymyn Prynu Gorfodol drafft atodol ar 5 Medi 2016. Os caiff y gorchymynion hyn eu gwneud, byddent yn galluogi Gweinidogion Cymru i gaffael yr holl dir a hawliau dros y tir sydd eu hangen i adeiladu a chynnal a chadw'r cynigion.
- 9.8 Wrth lunio'r cynigion, ystyriwyd yr ymyrraeth â hawliau pawb sydd â budd yn nhir y Gorchymyn ac y byddai'r Cynllun yn effeithio arnynt fel arall.

10 MANNAU ADNEUO

- 10.1 Gellir gweld copïau o'r Cynllun Atodol drafft, ynghyd â'r Gorchymyn Prynu Gorfodol Atodol drafft, yr Atodiad i'r Datganiad Amgylcheddol, y Cynlluniau a'r Gorchymynion drafft cyhoeddiedig, y Datganiad Amgylcheddol, a gwybodaeth ategol arall, yn rhad ac am ddim yn ystod oriau swyddfa arferol yn unrhyw rai o'r manau adneuo canlynol:

Y Gangen Gorchymynion, Trafnidiaeth,
Adran yr Economi a'r Seilwaith,
Llywodraeth Cymru,
Parc Cathays,
Caerdydd,
CF10 3NQ.

Cyngor Dinas Casnewydd,
Y Ganolfan Ddinesig,
Godfrey Road,
Casnewydd,
NP20 4UR.

Cyngor Sir Fynwy,
Neuadd y Sir,
Rhadyr,
Brynbuga,
NP15 1GA.

Cyngor Sir Fynwy,
Tŷ Arloesi,
Parc Busnes Cymru 1,
Magwyr,
Sir Fynwy,
NP26 3DG.

Llyfrgell Ganolog Casnewydd,
Sgwâr John Frost,
Casnewydd,
NP20 1PA.

- 10.2 Gellir cael copïau ychwanegol o'r wybodaeth gyhoeddiedig gan Lywodraeth Cymru.

11 CYFLWYNO GWRTHWYNEBIADAU I'R CYNLLUN ATODOL DRAFFT

- 11.1 Cyhoeddir y Cynllun Atodol ar ffurf drafft ac mae'n rhoi cyfle i unrhyw unigolyn neu sefydliad ei wrthwynebu neu ei gefnogi.
- 11.2 Gall unrhyw un sy'n dymuno cefnogi neu wrthwynebu'r Cynllun wneud hynny drwy ysgrifennu i:

Y Gangen Gorchmynion, Trafnidiaeth,
Adran yr Economi a'r Seilwaith,
Llywodraeth Cymru,
Parc Cathays,
Caerdydd, CF10 3NQ.

- 11.3 Os byddwch yn dymuno gwrthwynebu neu gefnogi'r Cynllun, caiff eich gohebiaeth ei hystyried gan y Tîm Prosiect ac mae'n bosibl y bydd angen i ni ymgynghori â phobl a sefydliadau y tu allan i Lywodraeth Cymru. Fel rhan o'r broses o ymgynghori ag eraill, gallwn roi gwybodaeth iddynt, gan gynnwys gwybodaeth rydych chi wedi'i rhoi i ni a'ch data personol. Fodd bynnag, dim ond lle y bo angen datgelu eich manylion personol er mwyn ein galluogi i ddelio â'r materion a godwyd gennych y byddwn yn gwneud hynny. Pe bai'r Cynllun Atodol yn destun Ymchwiliad Lleol Cyhoeddus (yr Ymchwiliad), byddai copïau o'r holl ohebiaeth yn cael eu rhoi i Arolygydd yr Ymchwiliad a'u cadw yn Llyfrgell yr Ymchwiliad, a byddent ar gael i'r cyhoedd eu gweld.
- 11.4 Bydd y Cynllun arfaethedig yn destun Ymchwiliad Lleol Cyhoeddus (yr Ymchwiliad) a bydd copïau o'r holl ohebiaeth yn cael eu rhoi i Arolygydd yr Ymchwiliad a'u cadw yn Llyfrgell yr Ymchwiliad, a byddant ar gael i'r cyhoedd eu gweld.
- 11.5 Dylid anfon unrhyw wrthwynebiadau neu sylwadau o gefnogaeth er mwyn iddynt gyrraedd erbyn 18 Hydref 2016 fan bellaf.

12 Y BROSES BENDERFYNU

- 12.1 Fel rhan o'r broses gyfreithiol, byddai Llywodraeth Cymru yn ystyried pob un o'r ymatebion i'r Cynllun Atodol drafft a byddent fel arfer yn penderfynu p'un a ddylid eu hystyried mewn Ymchwiliad Lleol Cyhoeddus. Gan fod Gweinidogion Cymru wedi cyhoeddi y bydd Ymchwiliad Lleol Cyhoeddus yn dechrau ar 1 Tachwedd 2016 er mwyn ystyried yr holl ymatebion i'r Cynlluniau a'r Gorchmynion drafft a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2016, maent wedi penderfynu y bydd yr holl ymatebion i'r Cynllun Atodol drafft hefyd yn cael eu hystyried yn yr Ymchwiliad hwnnw.
- 12.2 Byddai Gweinidogion Cymru wedyn yn penderfynu p'un a ddylid bwrw ymlaen â'r Cynlluniau, y Gorchmynion, y Gorchymyn Prynu Gorfodol cysylltiedig, y Cynllun Atodol a'r Gorchymyn Prynu Gorfodol Atodol ar ôl ystyried canfyddiadau ac argymhellion yr Arolygydd annibynnol.
- 12.3 Petai'r Cynlluniau a'r Gorchmynion drafft yn cael eu gwneud a bod y Cynllun arfaethedig yn symud ymlaen i'r cam adeiladu, byddai Gweinidogion Cymru, drwy eu hasiant gwerthuso, yn cyd-drafod â'r holl berchenogion tir yr effeithir arnynt ynghylch eu digolledu am y tir a'r hawliau sydd eu hangen a, lle y bo'n briodol, ymgymryd â gwaith hwylustod ar y tir a gedwir ganddynt er mwyn lliniaru effaith y Cynllun.